

[Ole Bjørn Kraft.]

denne Vej tilbage er ikke farbar i noget af de Lande, hvor Forholdstalsvalgmaaden har fæstnet sig. En nøjere Undersøgelse af Flertalsvalgmaaden vil ogsaa vise, at den inderst inde er i den skarpeste Strid med den teoretiske Grundtanke, paa hvilken den demokratiske Styreform hviler. Den er i absolut Strid med den ideelle Fordring, man kan stille til en Forfatning, at den øverste Ledelse ikke skal repræsentere en enkelt Klasse, men den nationale Fællesskille, og Forholdstalsvalgmaaden er en naturlig Reaktion mod den Tendens, Flertalsvalgmaaden har vist i Retning af at lægge Magten i en enkelt Klasses Haand, tidligere i den danske Bondestands Haand, i Fremtiden utvivlsomt i den danske Arbejderklasser.

Men dermed skal ikke være sagt, at der ikke bør sættes kraftige Bestræbelser ind paa at skabe et fastere Regeringssystem, en stabilere og mere handlelygtig Regeringsform, og det kan bl. a., saaledes som mit Partis Ordfører, det ærede Medlem Hr. Christmas Møller har peget paa, ske gennem en Blokpolitik eller, hvad det ærede Medlem Hr. Borgbjerg i en Diskussion i Studenterforeningen forleden kom ind paa, en fast Koalitionspolitik.

Denne Tanke tiltalte ikke det ærede Medlem Hr. Elgaard. Han ønskede et Flertal af et enkelt Parti; og det er naturligvis et Ønske, som man udmærket godt kan forstaa; men der er jo den Svagheit ved det, at for at faa et saadant Flertal skal man ogsaa have et Flertal af Vælgerne bag sig, og jeg tror, at Venstrepartiet og det ærede Medlem Hr. Elgaard maa indstille sig paa den Tanke, at de Dage for stede er forbi, da det danske Venstre kunde gøre sig Haab om at faa et Flertal af de danske Vælgere bag sig. Det er jo ogsaa derfor, man er blevet Tilhænger af et System, som ikke giver Udtryk for, hvor Flertallet af Vælgere findes, men som søger paa kunstig Maade at give et enkelt Parti et Flertal her i Salen, som ikke modsvares af noget Flertal ude i Befolkningen. Jeg tror at kunne sige, at den Vej kan man ikke komme frem ad, og det fremgaar ogsaa af det ærede Medlem Hr. Borgbjergs Udtalelser, at det danske Socialdemokrati ikke ønsker at gaa denne Vej.

Bestræbelserne maa sættes ind paa at styrke Regeringsformen. Jeg har ved en tidligere Lejlighed talt om dette Spørgsmaal og skal ikke komme ind derpaa nu, men det er rigtigt, at Statsautoriteten har været i rivende Tilbagegang, væsentligt fordi man

har forvekslet Stat og Folk. Stillingen i Øjeblikket er efter min Opfattelse den, at Magten i alt for høj Grad er udflydende mellem Regering, Folkerepræsentation og forskellige parlamentariske Udvalg, og at Folkerepræsentationen, som burde være Regeringsmagtens Støtte, hyppigt er dens mest aktive Undergraver.

Alt dette maa tages op til Undersøgelse, for Sagens Skyld, ogsaa for Folketingets egen Skyld. Det synes, som om det ærede Regeringsparti ikke vil være med i et Arbejde af den Art. Hvis det er Tilfældet, saa kan jeg ikke tage det for andet end som et Udtryk for, at Partiet nu har naaet sin Oldingealder, hvor ingen nye Problemer rejser sig for det, hvor Verden forekommer at være den bedst tænkelige af alle Verdener, hvor man ikke foretager noget Spring, hverken Panterspring eller andre Spring, men hvor man kun sidder stille hen ud fra det Ønske, som en Person i den svenske Roman „Firmaet Åbergson“ giver Udtryk, nemlig for mere uhindret at kunne iagttage Aarstidernes Skiften. En saadan Vegeteren kan være meget behagelig, men den berettiger ikke til, og den tildeler ikke noget Førerskab i Udviklingen.

Borgbjerg: Venstres Ordfører, det ærede Medlem Hr. Elgaard, sagde, at det ikke var ham bevidst, at han havde rejst de Problemer, som vi i Gaar og i Dag beskæftiger os med her i Salen. Men det var alligevel ham, der gjorde det, selv om det ikke var ham bevidst. Han sagde nemlig, at dette Valglovsforslags Hensigt var at faa Folkestyret i den rigtige Orden, at lægge Grundlaget for et regeringsdygtigt Flertal; men dermed rejste han netop alle de Problemer, thi der er mange i denne Sal, der mener, at ikke netop dette er Vejen, men at der er andre Veje, og det er det, vi nu drøfter.

Det forekommer mig, at den ærede Venstreordførers Tale her i Dag var mindre klog, naar hans Hensigt var at berede Vejen for dette Valglovsforslags Gennemførelse. Han mente, jeg ikke var ivrig nok; men vilde man undersøge hans egen Varme, eller hans Partifællers, hans jydskes Partifællers Varme, saa kunde man maaske ogsaa komme til ejendommelige Resultater. Hans Fremgangsmaade var i hvert Fald ikke klog, enten det nu var ham bevidst eller ej.

Det ærede Medlem sagde, at dette var det første Skridt paa den Vej, han vilde gaa, og derefter skulde følge et andet, hen imod og tilbage til rene Enkeltmandsvalg; det var jo Tanken. Han nævnte Eksempler fra andre Lande, fra Sverige, jeg kan ikke i